

kunne indtræde i Stiftets gejstlige Enkekasse paa samme Vilkaar som Sognets andre til Folkekirken hørende Præster. Der er en Bestemmelse om dette Punkt i Forslaget, men det er en Bestemmelse, om hvilken det ikke er lykkedes mig at faa Klarhed over; hvorfor den har faaet denne Form. Det er muligt, der her er noget, som gør, at man ikke kan tage den Bestemmelse, vi have foreslaaet, men indtil videre fastholde vi vort Ændringsforslag, fordi vi ikke forstaa Grunden til den Affattelse, der findes i det oprindelige Forslags § 16. Der staar nemlig: „Ved kongelig Resolution kan det efter Indstilling fra vedkommende Enkekasses Bestyrelse gøres Valgmenighedspræsterne i et Stift og deres ordnede Medhjælpere til Pligt at indtræde i Stiftets gejstlige Enkekasser paa samme Vilkaar som Stiftets andre til Folkekirken hørende Præster“. Det kan altsaa efter Forslaget paatvinges dem, at de skulle gøre det ligesom de i offentlige Embeder ansatte Præster. Mig forekommer det, at det vilde være nok saa naturligt over for disse fritstillede Folk at give dem Lov til at indtræde i Enkekassen, naar det passer dem. Sagen er den, at i Valgmenighederne har man indrettet sig meget forskelligt med Hensyn til Præsternes Pensionering. Nogle Steder er det noget, som Menigheden har ordnet, idet den betaler vist ind for Præsten og hans eventuelle Enke. Hvor de altsaa have en selvstændig Ordning af dette Forhold, synes jeg ikke, der er nogen Grund til at gaa til Enkekasserne. Andre Steder have de ingen saadan Ordning, og der vilde man vist være glad ved, at Valgmenighedspræsterne kunne komme ind i Enkekasserne paa de sædvanlige Vilkaar. Vort Forslag er altsaa nærmest en Henstilling til den højtærede Minister, et Spørgsmaal om, hvorfor det ikke kan lade sig gøre, at Valgmenighedspræsterne indtræde i Enkekasserne paa samme Vilkaar som Folkekirkens Præster. Hvorfor skal man gaa den anden Vej, at det stiftsvis kan paatvinges dem at indtræde i Enkekasserne, enten de have Brug for det eller ej? Jeg skal hermed anbefale de Ændringsforslag, jeg har tilladt mig at stille, til Tingets Velvillie.

Borghjerg: Man har undret sig noget over, at det ærede Medlem for Aarhus nordre Kreds (Sabroe) og jeg optræde som et Mindretal her; skønt vi ellers slutte os til Flertallet og Flertallets Ændringer. Dette ligger i, at der er visse Sætninger i Motiveringen, vi ikke uden videre kunne

underskrive. Ved rent at gaa op i Flertallet, vilde vi komme til at underskrive disse Sætninger, og det kunne vi ikke gøre. Den væsentligste Sætning, som jeg for mit Vedkommende ikke kan underskrive, er den Frygt, som Flertallet ytrer for „de nedbrydende Kræfter“. Udvalgets Flertals Ordfører er meget bange for en Lov, der aabner Døren for de nedbrydende Kræfter, og mener, at det ikke er sket ved Valgmenighedsloven. Jeg mener, det er nyttigt for Folkekirken, at Dørene ere aabne for de nedbrydende Kræfter. Overhovedet viser Historien, at der neppe er nyttigere Kræfter end de nedbrydende. Grundtvig var en af de største nedbrydende Kræfter her i Danmark, og Luther den største nedbrydende Kraft, som Kirkehistorien kender. Hans store nedbrydende Gerning var den, at han gjorde Revolution mod den Kirke, han selv var født og opdragen i. I Reglen er det jo saadan, at de store, nedbrydende Kræfter tillige samtidig ere de største opbyggende. Skal der bygges noget nyt, maa Grunden først ryddes, det gamle, forældede maa forsvinde. Vi mene, at dette Lovforslag er saa meget mere nødvendigt, efter at Folketinget har vedtaget Lovforslaget om Menighedsraad i den Form, hvori det skete i Forgaars. Netop herefter vil Forslaget om Valgmenigheder, der noget udvider den Adgang, der nu er til at danne Valgmenigheder og letter denne, være saa meget mere nødvendigt. Det vil være nødvendigt for at kunne danne Fristeder, Asylter, hvor Folk kunne samle sig frit om den Præst, de selv have sluttet sig til. Thi efter den Form, hvori Lovforslaget om Menighedsraad blev vedtaget i Forgaars, vil Folkekirken vist nok i højere Grad end hidtil blive en gejstlig Tvangsanstalt. Folketinget har i Forgaars med 13 Stemmers Flertal vedtaget Kirketugtens Genindførelse i Danmark. Efter at Kirketugten saaledes ved Folketingets Afstemning er genindført i Danmark, vil der sikkert være god Grund til at aabne saa stor Adgang som muligt for Folk, der ikke have Lyst til at bryde med Folkekirken, til at unddrage sig den Tugt og Tvang, der nu skal genindføres i den. Med disse Ord skal jeg anbefale det foreliggende Lovforslag.

Hammerich: Jeg kan ligesom andre ærede Medlemmer anbefale det foreliggende Forslag. Ligesom den ærede sidste Taler lægger jeg ganske særlig Vægt paa, at det kan blive vedtaget, hvis vi faa Forslaget om Menighedsraad gjort til Lov, men ganske